

Soru Cevap

Cihâdî Gruplar Veya Bireyler Tarafından Yeryüzünde Allah'ın Hadlerini Şeran Uygulamak Caiz Midir?

Noor Abulfilat'a

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

İslami Hilafet Devletinin yokluğu anında cihâdî gruplar veya bireyler tarafından yeryüzünde Allah'ın hadlerini şeran uygulamak caiz mi? Allah sizi korusun ve gözet sin.

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Haddi uygulamak, şeri deliller ile suçlu olduğu ispatlandıktan sonra yargı kararı ile gerçekleşir. Kadâ [Yargı], bağlayıcı yolla hüküm haber vermektir. Bu bağlayıcılık, davalıları hükme zorlayan kuvvet anlamına gelir. Bu kuvvet ise otoritedir. Yani Allah'ın Şeriatını uygulayan ve Müslümanları da bu hükümlere zorlayan yönetici demektir. Hadler sadece Allah'ın Şeriatını uygulayan yönetici tarafından infaz edilir. Bunun delilleri şunlardır:

1- Mücmel deliller:

Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyuruyor: **“Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüzer değnek vurun.”** [Nur 2] Yine Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyuruyor: **“Yaptıklarına bir karşılık ve Allah'tan caydırıcı bir müeyyide olmak üzere hırsız erkek ile hırsız kadının ellerini kesin. Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.”** [Maide 38] Keza Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyuruyor: **“İffetli kadınlara zina isnat edip de, sonra dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun.”** [Nur 4] el-Buhârî İbn Abbas'tan rivayet ettiğine göre Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: **“Kim dinini değiştirirse, onu öldürün.”** Müslim, Ubade ibn es-Samet'ten rivayet ettiğine göre Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: **“Benden alınız, benden alınız, Allah, onlar için bir çıkış yolu kıldı. Bekâr, bekâr ile zina ettiğinde yüz sopa ve bir yıl sürgün. Dul, dul ile zina ettiğinde yüz sopa ve recimdir.”** et-Tirmizî, Süneninde Ebu Salih, Muaviye'den rivayet ettiğine göre Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: **“Kim içki içerse, ona sopa vurun.”**

Bu deliller, mücmeldir. Hadler ve ukubatın uygulanmasını vacip kılar. **“Sopa vurun, kesin, öldürün, yüz sopa ve recimdir.”** Bu deliller, ukubatı kimin uygulayacağını ve nasıl uygulayacağını beyan etmedi. Mücmel deliller, usulde belirtildiği gibi, beyana muhtaçtır. Bu delillerin bağlayıcılığı, bu mücmelin beyanına göre olur. Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* hadisi şeriflerde, ayrıca İcma'us Sahabe de Raşid Halifeler döneminde net olarak o mücmeli beyan etti. Şeri nasslarda açıklandığı keyfiyet üzere ukubat yönetici tarafından uygulanır. O Mücmel nassları açıklayan nasslara örnek şunlardır:

A- Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyuruyor: **“Aralarında, وَأَنْ أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتَنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ** **Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından seni şaşırtmalarından sakın. Eğer yüz çevirirlerse, bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan çıkmışlardır.”** [Maide 49] Bu konuda bu ve benzeri ayetler, çoktur. Bu ayetler, hükümlerinin uygulanmasından Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in sorumlu olduğunu göstermektedir. Yönetim konusunda Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'e hitap, Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve*

Sellem'den sonra İslam ile yönetecek tüm yöneticilere yönelik de bir hitap demektir. Çünkü şöyle bir usulü kaide vardır: Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem hitap, aynı şekilde ümmete hitaptır. Eğer hitap, yönetim konusunda ise özel kılıcı bir delil gelmedikçe Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'den sonra Halifeler için de bir hitap olur. Böyle bir delil ise burada söz konusu değildir. Öyleyse hükümleri uygulayan, İslam ile hükmeden yöneticidir.

B- Burada Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'e ait öyle hadisler vardır ki haddi gerektiren günahkârın had uygulanması için Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'e getirildiğini gösteriyor. Müslim, Enes ibn Malik'ten rivayet ettiğine göre *فَجَلَدَهُ بِحِرْدَتَيْنِ نَحْوَ أَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبِي بَرْجَلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ، فَجَلَدَهُ بِحِرْدَتَيْنِ نَحْوَ* **“Nebî SallAllahu Aleyhi ve Sellem'e içki içmiş bir adam getirildi. O da iki sopa ile yaklaşık ona kırk sopa vurdu.”** Enes dedi ki: *“Ebu Bekir de böyle yaptı. Ömer, Halife olunca, insanlar ile istişare yaptı. Abdurrahman “Hadlerin en hafifi, seksendir.” Dedi. Ömer de bu görüşü kabul etti.”* Nebî SallAllahu Aleyhi ve Sellem'in ashabından ilim ehli ve diğerleri bu görüşe göre amel ettiler. el-Beyhâkî, Ebu Hurayra ve Zeyd ibn Halid'den rivayet ettiğine göre: *فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَقْضِيَنَّ بَيْنَكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ»، فَجَلَدَ ابْنَهُ مِائَةً وَعِزَّتَهُ عَامًا، وَأَمَرَ أَنْ يُغَدَّ عَلَى امْرَأَةٍ الْآخَرِ، فَإِنْ اعْتَرَفَتْ رَجَمَهَا، فَاعْتَرَفَتْ، فَرَجَمَهَا أَنْ رَجُلًا ذَكَرَ أَنَّ ابْنَهُ زَنَا بِامْرَأَةٍ رَجُلٍ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَقْضِيَنَّ بَيْنَكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ»، فَجَلَدَ ابْنَهُ مِائَةً وَعِزَّتَهُ عَامًا، وَأَمَرَ أَنْ يُغَدَّ عَلَى امْرَأَةٍ الْآخَرِ، فَإِنْ اعْتَرَفَتْ رَجَمَهَا، فَاعْتَرَفَتْ، فَرَجَمَهَا* **“Bir adam, oğlunun bir adamın karısı ile zina ettiğini haber verdi. Bunun üzerine Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem “Sizin aramızda Allah'ın kitabı ile hükmedeceğim” buyurdu. Adamın oğluna yüz sopa vurdu ve bir yıl sürgüne gönderdi. Uneys'e de o adamın karısına gitmesini, eğer kadın itiraf ederse recmetmesini emretti. Kadın da suçunu itiraf etti. Bunun üzerine Uneys, onu recmetti.”** el-Beyhâkî, ayrıca el-Sünen es- Sağir'da Ebu Zubeyr ve Cabir'den rivayet ettiğine göre *أَنَّ رَجُلًا، زَنَا بِامْرَأَةٍ، فَلَمْ يُعْلَمْ بِإِخْصَانِيهِ، فَجُلِدَ، ثُمَّ عُلِمَ بِإِخْصَانِيهِ، فَرَجِمَ* **“Bir adam, bir kadın ile zina etti. Adamın evli olduğu bilinmediği için sopa vuruldu. Daha sonra evli olduğu öğrenilince recmedildi.”** [en-Nesâî de benzer bir hadis rivayet etti] Ebu Davud, Süneninde Safvan ibn Umeyye'den rivayet ettiğine göre *كُنْتُ نَائِمًا فِي الْمَسْجِدِ عَلَى حِمِيصَةٍ لِي تَمُنُّ ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا، فَجَاءَ رَجُلٌ فَاحْتَلَسَهَا مِنِّي، فَأَخَذَ الرَّجُلُ، فَأَتَى بِهِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَمَرَ بِهِ لِيُقَطَّعَ، قَالَ: فَأَتَيْتُهُ، فَقُلْتُ: أَتَقَطَّعُهُ مِنْ أَجْلِ ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا، أَنَا أَبِيعُهُ وَأَنْسُهُ تَمَمًا؟ قَالَ: قَهَلًا كَانَ هَذَا قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَنِي بِهِ* **“Ben camide uyuyordum, üzerimde değeri otuz dirhem olan bir elbise vardı. Sonra bir adam gelip onu benden haberim olmadan çaldı. Daha sonra adam yakalanıp Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'e getirilince, elinin kesilmesini emretti. Bunun üzerine ben, Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'e gittim ve “Otuz dirhem için mi onun elini kesiyorsun? Ben o elbiseyi ona satıyorum ve fiyatını da vadeli yapıyorum.” dedim. O da “Onu bana getirirmeden önce yapmalıydın.” buyurdu.”** ed-Darukutnî ise Amr ibn Şuayb, babasından rivayet ettiğine göre Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: *اشْفَعُوا مَا لَمْ يَنْصَلْ إِلَى الْوَالِي، فَإِذَا أُوصِلَ إِلَى الْوَالِي فَعَقَا فَلَا عَقَا اللَّهُ عَنْهُ* **“Yöneticiye götürülmediği sürece aracı olunuz. Ama yöneticiye götürüldüğünde, artık yönetici affetse bile Allah onu affetmez.”** Daha sonra da adamın elinin bileğinden kesilmesini emretti.”

C- Burada Raşid Halifeler döneminde haddi gerektiren günahkârın had uygulanması için Halife veya yardımcılara getirildiğini gösteren birçok olay var. Bu olaylardan bir kaç şudur: Ebu Davud et-Tayâlisî Musned'inde Husayn Ebî Sasan er-Rakkâşî'den rivayet ettiğine göre şunları söyledi: *حَضَرْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَتَى بِالْوَلِيدِ بْنِ عُقْبَةَ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَشَهِدَ عَلَيْهِ حُمْرَانُ بْنُ أَبَانَ وَرَجُلٌ آخَرُ فَقَالَ عُثْمَانُ لِعَلِيِّ: أَقِمْ عَلَيْهِ* **“Ben, Osman İbn Affan'ın yanında iken Velid ibn Ukbe getirildi. İçki içmişti. Humran ibn Eban ve başka bir adam buna tanıklık ettiler. Osman da Ali'ye dedi ki: “Ona had uygula.”** Ahmed, Musned'inde Abdullah ibn Kays Ebu Musa el-Eş'arî'den rivayet ettiğine göre *أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَهُ عَلَى الْيَمَنِ، ثُمَّ أَتْبَعَهُ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ، فَلَمَّا قَدِمَ عَلَيْهِ قَالَ: انْزِلْ وَالْقَى لَهُ وَمَسَادَةً، فَإِذَا رَجُلٌ عِنْدَهُ مُوتِقٌ قَالَ: “مَا هَذَا؟” قَالَ: كَانَ يَهُودِيًّا فَاسْلَمَ، ثُمَّ رَاجَعَ دِينَهُ دِينَ السُّوءِ فَهَمَّوَدَ. قَالَ: “Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem onu Yemen'e gönderdi. Sonra peşinden Muâz ibn Cebel'i gönderdi. Muâz el-Eş'ari'nin yanına varınca, “Buyur gel dedi ve ona bir minder uzattı. Sonra onun yanında bağlı bir adamın olduğunu gördü. “Bu nedir?” Dedi. O da “Yahudi idi, Müslüman oldu, sonra kötü dinine dönüp tekrar Yahudi oldu.” dedi. Bunun üzerine o “Allah ve Rasûlü'nün hükmüne göre öldürülmedikçe oturmam.” dedi. Bunu üç defa tekrarladı. el-Eş'ari de emretti de öldürüldü.”* Ebu Bekir, zekâtı inkâr ettikleri zaman mürtetler ile savaştı. İbn Hibbân Sahihinde Ebu Hurayra'dan rivayet ettiğine göre şunları söyledi: *قَالَ لَمَّا تُوِّفِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْتُخْلِيفَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَكَفَرَ مَنْ كَفَرَ مِنَ الْعَرَبِ، قَاتَلَهُمْ أَبُو بَكْرٍ وَقَالَ: “وَاللَّهِ لَأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عَقَالًا كَانُوا يُؤَدُّونَهُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَفَاتَلْتَهُمْ عَلَى مَنْعِهِ* **“Rasûlullah vefat edip Ebu Bekir Halife olduğu zaman Araplardan inkâr edip kâfir olanlar oldu. Ebu Bekir onlar ile savaştı ve dedi ki: Vallahi namazla zekât arasını ayıranlara karşı**

mutlaka savaşırım. Çünkü zekât malın hakkıdır. Vallahi Allah Rasûl'ü zamanında ona zekât olarak vermiş oldukları dişi keçiyi bana vermemeye yeltenirlerse, bu zekâta engel olmak suçundan dolayı onlarla savaşırım."

Özetle usul kaidelerine göre nasıl özel nass genel nassa, mukayyet de mutlaka tercih ediliyorsa, beyan da mücmele tercih edilir. Buna göre hadleri uygulayan, İslam ile yöneten yönetici yani imamdır. Bu, Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sünneti ve ondan sonra Raşid Halifelerin siretine göre kanıtlanmış bir meseledir. Bunu yukarıda belirttik. İslami Hilafet dönemleri boyunca bu bilinen bir meseledir. Muteber bazı âlimlerin bu konu ile ilgili sözleri meşhurdur.

-İbn Teymiyye dedi ki: "Allah, müminlere had ve hakları mutlak olarak hitap etti. Örneğin Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın "Hırsız erkek ve kadının ellerini kesin." sözü gibi. Ama bilinen o ki file muhatap olan kimse ona muktedir olmalıdır. Aciz olanlara o fil vacip olmaz. Muktedir olan ise otoritedir. Bu yüzden hadleri uygulamak, otorite ve yardımcılara vaciptir."

- İmam Alâeddin el-Kâsânî dedi ki: "Hadleri uygulamanın şartı, imamettir."

- el-Kurtubî der ki: "Bu meseleye yani hadlere muhatap olanın imam ve yardımcıları olduğunda ihtilaf yoktur."

- İmam eş-Şafîî şöyle dedi: "Hür olanlara haddi uygulayan, imam ve yardımcılarıdır."

- ibn Kudâme dedi ki: "İmam ve yardımcısı müstesna hiç kimse haddi uygulayamaz."

3 - Allah'ın Şeriatı ile hükmeden otorite olmaması durumunda, Müslümanlara farz olan İslam ile hükmedecek bir otorite oluşturmak için çok ciddi şekilde çalışmaktır. Çünkü bu, bu konuda Kur'an ve Sünnette gelen şeri naslar ve İcma'us Sahabeden dolayı farzdır.

Kitaba gelince, Allah Subhânehu ve Teâlâ Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e hitaben şöyle buyurdu: "فَأَحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ" **"Artık, Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma."** [Maide 48] Ve şöyle buyurdu: "وَأَنْ أَحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ" **"Aralarında, Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından seni şaşırtmalarından sakın."** [Maide 49] Onların aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmetmek hakkında Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e hitap, ümmete hitaptır. Ayetin mefhumu şudur, Müslümanlar Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den sonra aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmedecek bir yönetici oluşturmalıdır. Hitapta ki emir, kesinlik ifade eder. Çünkü hitabın konusu farzdır. Bu ise usulde de geçtiği gibi kesinliğe bir karinedir. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den sonra Müslümanlar arasında Allah'ın indirdiği ile hükmeden yönetici Halifedir. Buna göre yönetim sistemi, Hilafet sistemidir. Buna ek olarak hadleri ve diğer hükümleri uygulamak farzdır. Bunlar ise ancak yönetici ile uygulanabilecek hükümlerdir. Vacibin ancak kendisi ile tamamlandığı şey de vaciptir. Yani Şeriatı uygulayacak yönetici oluşturmak vaciptir. Bu şekildeki yönetici, Halifedir. Yönetim sistemi de Hilafet sistemidir.

Sünnete gelince, Nafî'den rivayet olduğuna göre Abdullah ibn Ömer RادیAllahu Anh şöyle dedi: "Ben Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'i şöyle buyururken işittim: من خلع يداً من طاعة لقي الله يوم القيامة لا حجة له، ومن مات وليس في عنقه بيعة مات ميتة جاهلية" **"Kim itaatten elini çekerse, Kıyamet Gününde lehine hiç bir delil bulunmaksızın Allah ile karşılaşacaktır. Kim de boynunda biat olmadan ölürse cahiliye ölümü ile ölür."** [Müslim] Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem her Müslümana boynunda bir biat olmasını farz kıldı. Boynunda biat olmadan ölen kimseyi de cahiliye ölümü ile ölür diye niteledi. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den sonra biat ise sadece Halifeye yapılır. Hadis, her Müslümanın boynunda biatın varlığını farz kılıyor. Yani Halifenin varlığı ile her Müslümanın boynunda biat söz konusu olur. Müslim, el-Araç'tan, Ebu Hurayra'dan Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurduğunu rivayet etti: "إنما الإمام جنة يُقاتل من ورائه ويُتقى به" **"İmam bir kalkandır. Onun arkasında savaşılır ve onunla korunulur."** Müslim Ebu Hazim'den rivayet ettiğine göre قاعدت أبا هريرة خمس سنين. فسمعتُه يُحدِّث عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: كانت بنو إسرائيل تسوسهم الأنبياء، كلما هلك نبي خلفه نبي، وإنه لا نبي بعدي، وستكون خلفاء فتكثر، قالوا فما تأمرونا؟ قال: فؤا ببيعة الأول فالأول، وأعطوهم حقهم، فإن الله سائلهم عما استرعاهم **"Ben Ebu Hurayra ile beş yıl oturdum. Onun Nebi şöyle anlattığını işittim: "İsrail oğullarını Nebiler siyaset ediyordu. Bir Nebi öldüğünde diğer bir Nebi takip ediyordu. Benden sonra Nebi yoktur. Halifeler olacak ve çok olacaktır." Dediler ki: "Bize ne emredersin?" Dedi ki: "İlk biat edilene ilkinde vefa gösterin. Onlara haklarını verin. Zira**

Allah, onları güttüklerinden hesaba çekecektir.” Bu hadislerde Halife kalkan olarak nitelendi. Yani korunma. Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in imamı kalkan diye nitelemesi, imamın varlığına yönelik övgü içerikli bir haber vermedir. Bu bir taleptir. Çünkü Allah ve Rasûl’ünün bir haberi, yergi içeriyorsa, terk edilmesine ilişkin bir talep olur, yani bir nehy olur. Yok, övgü içeriyorsa, yapılmasına ilişkin bir talep olur. Yapılması istenen fiile, şeri hükmün uygulanması bağlı ise ya da fiilin terk edilmesi ile şeri hüküm zayi oluyorsa, o takdirde bu talep, kesin olur. Yine bu hadislerde Müslümanları siyaset edenlerin Halifeler oldukları geçti. Bu da Halifeler var etmek anlamına gelir. Bununla birlikte Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem Halifelere itaati ve Hilafet konusunda onlarla çekişenlere karşı savaşmayı emretti. Bu da bir Halife naspedilmesine ve Hilafet konusunda onunla çekişen herkesle savaşmaya ilişkin bir emir anlamına gelir. Müslim, Nebî SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle buyurdıklarını rivayet etti: **“Kim bir imama biat eder, elini sıkarak, kalbinin meyvesini ona verirse, gücü yettiğince itaatte bulunsun. Eğer onunla savaşacak birisi ortaya çıkarsa, o kişinin boynunu vurun.”** İmama itaat edilmesi emri, naspedilmesine yönelik bir emirdir. Onunla çekişen kimselere karşı savaşma emri, sürekli bir Halifenin naspedilmesi konusunda kesinlik ifade eden bir karinedir.

İcma’us Sahabeye gelince, RadiyAllahu Anhum Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in ölümünden sonra bir Halife naspetmenin gerekliliği üzerinde icma ettiler. Ebu Bekir’i sonra Ömer’i, ardından Osman’ı ve hepsinin ölümünden sonra da bir Halife naspetme üzerinde icma ettiler. Ölümünden sonra Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in defnedilmesini geciktirmek ve bir Halife naspetmek ile meşgul olmak Halifenin naspedilmesi üzerinde İcma’us Sahabe oluştuğunu gösterir. Hâlbuki ölümünden sonra ölünün gömülmesi farzdır. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in naaşı ve defni ile meşgul olması gerekirken Sahabenin bir kısmı, Halifenin naspedilmesi ile meşgul oldular. Diğer kısmı ise bu meşgulliyet karşısında sessiz kaldılar. Defnin iki gece geciktirilmesine ortak oldular. Hâlbuki onlar bunu inkâr edip defnetme konusu ile uğraşabilirlerdi. Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem Pazartesi günü kuşluk vakti vefat etti. Salı günü, gece ve gündüz defnedilmeden öylece kaldı. İlk önce Ebu Bekir’e biat edildi sonra da Çarşamba günü, gece yarısında defnedildi. Yani defnetme işlemi, iki gece gecikti. Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem defnedilmeden önce Ebu Bekir’e biat edildi. Bu ise ölünün defni yerine Halifenin naspedilmesi ile meşgul olma konusunda bir icmadır. Bu durum, ancak Halifenin naspedilmesinin ölünün defnedilmesinden daha kuvvetli farz olduğunda söz konusu olur. Ayrıca bütün sahabe, hayatları boyunca Halife naspetmenin farzı üzerinde icma ettiler. Halife seçilecek kişi üzerinde ihtilaf ettiler, ama bir Halifenin naspedilmesi üzerinde ne Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in vefatından ne de herhangi bir Raşid Halifenin ölümünden sonra asla ihtilaf etmediler. Dolayısıyla İcma’us Sahabe, Halife naspetmenin farzı üzerinde güçlü ve net bir delildir.

Böylece Halifenin yokluğunda İslam ile hükmedecek bir yönetici oluşturmak için Müslümanların ellerinden geleni yapmaları farzdır. Halife’nin varlığı farzdır, hem de farzların tacıdır. Âlemlerin Rabbinin farz kıldığı hadleri uygulayan Halifedir. Vacibin ancak kendisi ile tamamlandığı şey de vaciptir. Hadleri uygulamak büyük bir farzdır, hem ümmetin hem de ümmetin işlerinin dosdoğru yürütülmesi ona bağlıdır. İbn Mace Süneninde Ebu Hurayra’dan şöyle rivayet etti: Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **حَدُّ بُعْمَلٍ بِهِ فِي الْأَرْضِ، خَيْرٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنْ أَنْ يُمَطَّرُوا أَرْبَعِينَ صَبَاحًا “**Yeryüzünde uygulanan bir had, dünya insanları için kırk gün yağmur yağmaktan daha hayırlıdır.”****

Sonuç olarak ben, istikrarlı bir yönetimin ve bir devletin olmadığı çatışma bölgelerinde yaşayan Müslümanların dikkatini, Müslümanlar arasındaki sorunların sulh yoluyla çözülmesinin farzı üzerine çekmek isterim. İnsanlar arasındaki sorunların şiddetlenip kötüleşmesine müsaade etmek doğru olmaz. Aksine onları barış yoluyla çözmeleri gerekir. Ülkedeki âlimler, ilim erbabı ve ehli hal ve’l akd sorunları çözmek için insanlar arasını düzeltmelidir. Yoksulların ihtiyaçlarını gidermeli, mazlumun hakkını zalimden almak için mazlumun yanında durmalıdır. Çünkü bu konular ve insanlar arasını düzeltme ile ilgili genel nasslar vardır. Bu nasslar, yöneticinin varlığına özel değildir. Ayrıca insanlar arasını düzeltme ile ilgili mutlak nasslar da yöneticinin varlığı ile kayıt altına alınmış değildir. Bu nasslar, şunlardır: **لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ**

إِصْلَاحَ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا “Bir sadaka vermeyi yahut iyilik yapmayı yahut da insanların arasını düzeltmeyi emredenleri hariç, onların aralarındaki gizli konuşmaların çoğunda hiçbir hayır yoktur. Kim bunları sırf Allah’ın rızasını kazanmak için yaparsa, biz ona büyük bir mükâfat vereceğiz.” [Nisa 114]

وَإِنَّ امْرَأَةً خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ عَرَفْتُمْ أَهْلَ بَيْتِكُمْ مِنَ الْمَرْءِ بِمُنْجَرٍ مِنْكُمْ لَا يُضِلُّوكُمْ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ فَإِذَا تَقَدَّسْتُمْ مِنَ الْمَرْءِ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ كَلِمَاتٍ عَلَيْكُمْ وَلَا تُحْسِنُوا وَلَا تَجْرَبُوا عَلَيْهِمْ “Eğer bir kadın kocasının, kendisine kötü davranmasından yahut yüz çevirmesinden endişe ederse, uzlaşarak aralarını düzeltmelerinde ikisine de bir günah yoktur. Uzlaşmak daha hayırlıdır. Nefisler ise kıskançlığa ve bencil tutkulara hazır kılınmıştır. Eğer iyilik eder ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsanız, şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.” [Nisa 128]

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ “Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” [Hucurat 10]

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ “Bir kötülüğün cezası, ona denk bir kötülüktür. Kim bağışlar ve barışı sağlarsa, onun mükâfatı Allah'a aittir. Doğrusu O, zalimleri sevmez.” [Şûra 40]

Ahmed Musned’inde Ümmü Derda ve Ebu Derdâ’dan rivayet ettiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: إِذَا أُخْبِرْتُمْ بِأَفْضَلٍ مِنْ دَرَجَةِ الصَّلَاةِ، وَالصِّيَامِ، وَالصَّدَقَةِ؟ قَالُوا: بَلَى قَالَ: إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ أَلَا أُخْبِرْتُمْ بِأَفْضَلٍ مِنْ دَرَجَةِ الصَّلَاةِ، وَالصِّيَامِ، وَالصَّدَقَةِ؟ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ، وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ *“Size oruç, namaz ve sadaka derecesinden daha efdal olan bir şeyi haber vereyim mi?”* Dediler ki: “Evet” O da *“İnsanların arasını düzeltmektir. Çünkü insanların arasındaki bozukluk dini kazır.”* Buyurdu.” İbn Hibbân ise bu hadisi Ümmü Derda, Ebu Derdâ’dan şu ifadeler ile rivayet edip sahihledi. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: لَا أُخْبِرْتُمْ، بِأَفْضَلٍ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ، وَالْقِيَامِ، وَالصَّلَاةِ؟ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ، وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ *“Size oruç ve kıyam derecesinden daha efdal olan bir şeyi haber vereyim mi?”* Dediler ki: “Evet, ya Rasûlullah!” O da *“İnsanların arasını düzeltmektir. İnsanların arasındaki bozukluk kazır.”* buyurdu.”

Bu nedenle devletin olmadığı çatışma bölgelerindeki sorunların çözümü, sulh ile olur. Yalnız bu sulhun şartı, haramı helal, helali de haram kılmamalıdır. Çünkü bununla ilgili gelmiş şeri nasslar vardır. Örneğin Ebu Davud Süneninde Ebu Hurayra’dan şöyle rivayet etti: Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: الصُّلْحُ جَائِزٌ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ *“Müslümanlar arasında sulh caizdir.”* Ahmed, şunu ekledi: إِلَّا صُلْحًا أَحَلَّ حَرَامًا، أَوْ حَرَّمَ حَلَالًا *“Ancak haramı helal ya da helali haram kılan sulh müstesnadır.”* Süleyman ibn Davud ise şunu ekledi: Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: الْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ *“Müslümanlar, şartlarına bağlıdır.”* et-Tirmizî de Süneninde Kesir ibn Abdullah ibn Amr ibn Avf el-Müzenî’den, babasından, dedesinden Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle buyurduğunu rivayet etti: إِلَّا صُلْحًا حَرَّمَ حَلَالًا، أَوْ أَحَلَّ حَرَامًا، أَوْ حَرَّمَ حَلَالًا، أَوْ أَحَلَّ حَرَامًا *“Müslümanlar arasında sulh caizdir. Yeter ki helali haram ya da haramı helal kılan bir sulh olmasın. Müslümanlar şartlarına bağlıdır, yeter ki helali haram haramı da helal kılan şart olmasın.”* [Et-Tirmizî dedi ki: Bu, hasen ve sahih bir hadistir] Ayrıca İbn Hibbân da Sahih ‘inde Ebu Hurayra’dan şu lafızla rivayet etti: Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: الصُّلْحُ جَائِزٌ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ *“Müslümanlar arasında sulh caizdir. Ancak haramı helal ya da helali haram kılan sulh müstesnadır.”*

İster yönetici olsun isterse olmasın insanlar arasını düzeltmek gereklidir. İşte bu, benim bu konudaki görüşümdür. Allah en iyisini bilir ve en iyi hüküm verir.

Özetle:

1- Hadler, İslam ile hükmeden yönetici tarafından uygulanır. Hadleri uygulamak, haddi gerektiren günah için bir kefarettir. Yani günahkâr, had uygulanan günahahtan dolayı ahirette cezalandırılmayacaktır. el-Buhârî Sahihinde Bedir’e katılan ve Akabe gecesi nakiplerden biri olan Ubade ibn es-Samet’ten rivayet ettiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem etrafında ashabından bir grup varken şöyle buyurdu: يَا بَعْضُكُمْ عَلَى أَنْ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا، وَلَا تَسْرِقُوا، وَلَا تَزْنُوا، وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ، وَلَا تَأْتُوا بِبُهْتَانٍ تَفْتَرُونَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ، وَلَا تَعْصُوا فِي مَعْرُوفٍ، فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا فَعُوقِبَ فِي الدُّنْيَا فَبُيُوتَ كَفَارَةً لَهُ، وَمَنْ أَصَابَ

مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا ثُمَّ سَتَرَهُ اللَّهُ فَهُوَ إِلَى اللَّهِ. إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ وَإِنْ شَاءَ عَاقَبَهُ *“Allah’a hiçbir şey ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zinayı işlememek, Çocuklarınızı öldürmemek, halde ve istikbalde iftirada bulunmamak, marufta isyan etmemek üzere bana biat ediniz. Kim ahbine vefa gösterirse karşılığını Allah’tan alacaktır. Kim de bunlardan birini işler, dünyada cezalandırılırsa, bu onun için kefarettir. Kim de bunlardan birini işler, sonra Allah onu örterse artık işi Allah’a kalmıştır, dilerse affeder, dilerse cezalandırır.”* Bunun üzerine biz de ona biat ettik.”

2- Devlet ve istikrarlı bir yönetimin olmadığı çatışma bölgelerinde ise sorunlar kötüleşmesi için öylece bırakılmaz. Aksine âlimler, ehli hal ve’l akd, etkili ve kabul görmüş kişiler tarafından müdahale edilerek barış yoluyla çözülür. Yaptıkları işte sadık ve samimi olurlar. Tek yardımcı Allah’tır. Hadlerin uygulanması ile ilgili sorunuz hakkında benim tercih ettiğim görüş budur. Bu konu ile ilgili şeri delilleri, delil getirme yöntemini sonra da hüküm çıkarma biçimini belirttim. Allah en iyisini bilir ve en iyi hüküm verir.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>

H.30 Muharrem 1435
M.03 Aralık 2013